

İstanbul'da Bulunan Kütüphaneler*

Libraries in Istanbul

Çev.: Zehra Kılıçarslan**

Öz

1900'li yılların başlarında, İstanbul'daki kütüphanelerin: nerede bulunduğu, kitap sayısı, kitapların nasıl kütüphaneye kazandırıldığı, hangi saatler arasında açık olduğu vb. bilgiler verilmektedir.

Anahtar Sözcükler: İstanbul'daki kütüphaneler; İstanbul: Osmanlı İmparatorluğu; Türkiye.

Abstract

In the early 1900s, libraries in Istanbul where it was located, the number of books, how it brought the book to the library, which is open between the hours and so on. Information is given.

Keywords: Libraries in İstanbul; İstanbul; Ottoman Empire; Turkey.

Kütüphaneyi Umumi: Beyazıt'ta bitişik binada özel dairededir. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olup, 40 bini aşan kıymetli ve nadide kitabı içerir. Her gün sabah saat 10'dan 3,5'a kadar bütün ziyaretçilere açıktır.

Yıldız Kütüphanesi: Yıldız Sarayı Hümayun'u yakınındadır. 27 bine yakın kitabı vardır.

Millet Kütüphanesi: Fatih otobüs durağında Eski Şeyhülislam Feyzullah Efendi tarafından inşa olunup, son senelerde vakıflarca mükemmelen tamir olunan Feyziye Medresesi içindedir. Üstat Faziletli Ali Emiri Efendi tarafından millete hediye edilen ve 21 cildi aşan bu kıymetli kütüphanenin müze ve okuma salonları her gün sabahtan akşama kadar herkese açıktır. Bu medrese içinde adı geçen Feyzullah Efendi tarafından vakfedilen kütüphaneye ait 2191 ve kütüphanelerinin harap olmasından dolayı buraya nakil olunan Amca Hüseyin Paşa Kütüphanesi'ne ait 513 ve Üsküdar Selimiye Dergahı'ndan nakledilen Merhum Pertev Paşa Kütüphanesi'ne ait 711 ve Hekimoğlu Ali Paşa Kütüphanesine ait 1026 ve Fevziye Naim diğer Muhammed Rüştü Efendi Kütüphanesine ait 1483 ve Merhum Ebu Abdullah Veliyüddin Carullah Efendi Kütüphanesi'ne ait 2132 cilt kitap olup ve toplamda 8086 cilt kitap okuyucuların hizmetine sunulmaktadır. Bunlar ve Emiri Efendi Üstadımıza ait diğer pek çok

*(1990). İstanbul'da bulunan kütüphaneler. İ. Erünsal (Yay. Haz.), *Kütüphanecilikle ilgili Osmanlıca metinler ve belgeler* içinde (s. 315-316) başlıklı bölümün Osmanlıca'dan çevirisidir. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

This is the translation from Ottoman to Turkish of the chapter called "libraries in Istanbul" in the book entitled as texts and documents about librarianship in Ottoman Turkish.

** Kütüphaneci. Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi. e-posta: zkilcarslan@osmaniye.edu.tr
Librarian. Osmaniye Korkut Ata University

güzel yazı örnekleri ve fermanlar ve beratlar vb. nefis eserler ile beraber kütüphanenin mevcudu 30 bine ulaşmış ve yabancı ziyaretçilerin takdirini ve beğenilerini kazanmıştır.

Evkaf Kütüphanesi: Vakıf Kütüphaneleri mevcudu 65 olup, vakfedilmiş kitapların miktarı 150 bini aşkındır. Ancak son zamanlarda bu kütüphanelerden tamamının bir kısmına engel konularak kitapları, Süleymaniye’de Kütüphaneyi Umumiye kabul edilmiş olan Kurşunlu Medreseye nakledilmiştir. Şimdi burada yaklaşık 30 bin cilt kitap vardır. Diğer açılacak olan kütüphaneler ise geleceğe bırakılmıştır.

Aksaray’da Valide Camii’nde Pertevniyal – Nuru Osmaniye – Ayasofya (Camii Şerifi içinde) – Koska’da Ragıp Paşa Kütüphanesi – Fatih’te cami bitişiğinde – Çarşamba’da Murat Molla ve Mehmet Ağa (ikisi bir yerde) – Divan yolunda Sultan Mahmut Türbesi karşısında Köprülü Kütüphanesi – Bostan İskelesi’nde Hasan Paşa Kütüphanesi – Üsküdar’da atlama taşında Selim Ağa Kütüphanesi – Şehzadebaşı’nda Vefa Sultaniyesi yakınında Şehit Ali Paşa Kütüphanesi – Saraçhane başında Damat İbrahim Paşa Kütüphanesi.